

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

עבודת ט"ו בשבט - עמוד ד'

י"ג עיקרים

ויסודות האמונה לרמב"ם

כל השגה - במערכת של שלוש

השגה בכל דבר היא לעולם במערכת שמתלבשת במציאות נתפסת. וכל השגה היא רק במערכת של שלוש, "משיג" מלשון ש-ג. והמערכת שמתחילה שם ההשגה הינה "תלת קשרין מתקשרין דא בדא - קב"ה ואורייתא וישאל". אולם מצד אמונת האומן שיש בפנימיות נפש האדם בבורא ית"ש, זהו אחד, לא שלוש.

ונמצא שיש לנו שני מערכות, מערכת של שלשה, שזוהי מערכת של השגה. ויש לנו אמונת אומן שהוא ית"ש יחיד לעצמו, המערכת הפנימית של הנפש שהיא אחת, שמכרת את יחידו של עולם, שזו איננה מערכת של השגה אלא מערכת של הכרת המציאות.

כל החיים מכוונים להכרת עצם היות הבורא

וזהו המקום העמוק בפנימיותו של האדם, שעל דרך כלל בני אדם לא מכירים אפילו שהוא קיים, ולא נוטים לחיות שם. ככל שהאדם יותר פנימי, הוא חי שם יותר ויותר ברצוא ושוב. בודאי שלאחר מכן הוא שב לעולמו, על כל מדרגותיו וחלקיו, בעבודתו את בוראו ית"ש באמונה. אולם המקום הפנימי של הנפש הוא מקום של אחד, מקום מעבר לגדרי אותיות, מקום של הכרת הנפש כהכרת עצם היות.

וזוהי בעצם תפיסת האמונה האמתית. עליו להבין שכל החיים מכוונים על מנת להגיע למקום זה. ישנם בעולם הרבה מעשים, הרגשות, דיבורים, מחשבות, אולם הכל צריך להיות מכוון לאותו מקום של הכרת

הנפש הפנימית. מי שמבודד את נפשו בעומקה, ומפשיט את הלבושים העכורים, ויודע ברצוא ושוב להפשיט את שאר הלבושים, הוא זה שנוגע בעומק פנימיות נפשו.

לכן שללו ממנו החכמים זכרונם לברכה החיבור והפירוד.

שורש הפירוד והחיבור - באותיות

כלומר, כיוון שאין לנו הגדרה בבורא ית"ש כלל, הרי שלא שייך שם חיבור פירוד. שורש כל החיבור והפירוד שישנו בעולם הוא בחיבור האותיות ופירוד האותיות. "אסתכל באורייתא וברא עלמא", והרי שבאורייתא ישנו חיבור ופירוד אותיות.

ופירוד אותיות עניינו, עצם כך שתיבה מופרדת מחברתה. ובדקות, גם בתיבה עצמה ישנו פירוד אותיות, בכך שכל תיבה עומדת לעצמה. ובדקות יותר, האות עצמה יכולה להתחלק לכמה וכמה חלקים, והרי שגם בה ישנו פירוד. זה נקרא פירוד ואחדות בשורשם.

בדקות יותר, זה נקרא פירוד ואחדות בשורש התנועה. שהרי כל אותיות הם בבחינת המשכה, "אתא" בא, תנועה, ע' נ', זהו שורש המשכה והתנועה. ובכל דבר יתכנו בו תנועות לכאן ולשם, תנועות לחיבור ותנועות לפירוד, בחינת ענג - חיבור, בחינת נגע - פירוד. ומחמת שאין לנו בבורא ית"ש הגדרה של גוף, ולא כח הגוף שעניינו חכמה, אורייתא, אותיות, מצד כך לא יוגדר שם חיבור ופירוד.

הכרת היות עם הכלי הראוי

וכמו שנתבאר, כל המציאות שיש לנו בבורא ית"ש הינה הכרת היות. ואם הנפש רצה להבין את הדבר ולהגדירו, הרי שעל

זה נאמר: "ואם רץ לבך שוב למקום", וכן על זה נאמר "והחיות רצוא ושוב", על זה נכרת ברית שאין לנו השגה באותו דבר.

ואם הנפש בורחת מאותו מקום, מחמת שאין לה השגה שם, הרי שהיא בורחת ממקום היותה, ממקום חיותה. הנפש חייבת להיות מחוברת לשם, אולם עם הכלי הראוי. והכלי הראוי הוא הכלי של הכרת היות.

ואמרו אין למעלה לא ישיבה ולא עמידה
לא עורף ולא עפוי כלומר לא פירוד ולא
עורף והוא חבור והוא עפוי מלשון ועפו
בכתף פלשתים כלומר ידחפו אותם בכתף
להתחברם בהם

כל הגדרה כאן כשלעצמה טעונה בירור, מהי מהות ההגדרה בנבוא, הגדרת ישיבה, עמידה, וכן ע"ז הדרך, ולפי"ז לשוללו בבורא ית"ש, אולם זוהי סוגיא ארוכה. אולם כהגדרה כללית, כל ההגדרות הללו הם מצבי תנועה.

יש מצב שהוא מתנועע ועומד בינתיים, ויש מצב שהוא מתנועע ויושב בינתיים. כל ישיבה זהו יחס לתנועה מסוימת. ישב עניינו מציאות של יש-ב, שזהו שורש כל הבריאה כולה של "בראשית" - ישובו של עולם. העמידה של הדבר זה בניית קומה. עורף הינו בבחינת חיבור, ועפוי הוא בבחינת פירוד שהדבר מתחבר בכתף ישאו.

והרי שכל היחסיות הללו גילויים הוא במקום שיש ערך של אותיות, של חיבור ופירוד. אולם במקום שאין את אותו ערך, לא יוצדקו כל החלקים הללו, ולכן בו ית"ש אין את כל היחסיות הללו. ■ היסוד השלישי.

הרחקת ההגשמה מה' (שלוש עשרה העיקרים לרמב"ם) בקול

המספיק לעובדי ה'

ועל תרדמה נבואית כגון זו נאמר (שיר השירים ה', ב'):
"אני ישנה ולבי ער" וכו'

בשעת השינה הגם שהאדם יושן, אבל ליבו ער. אם בתוך החלל השמאלי שבלב עדיין יש יצה"ר, והוא גלוי, ע-ר אותיות רע, אזי בשעת השינה מתעורר כח המדמה דקלקול, שרו של גיהנם ש"דומה" שמו.

אבל אם האדם בבחינת "לבי חלל בקרבי", שיצה"ר בחללו השמאלי של הלב נתחלל, או כולו או חלקו הגדול לפחות, הרי שבשעה שהאדם יושן מתגלה בו "ולבי ער", שזהו הקב"ה שהוא "ליבן של ישראל". זוהי מדרגת ההתבודדות העליונה.

הזוכר לעיל שבשינה ישנו עומק גדול של התבודדות. וביאור הדברים, בשעה שהאדם ער הוא נמצא כאן בעולם, והעולם הרי ביסודו רובו רע ומיעוטו טוב, וגם אם האדם מתבודד, אבל הוא מתבודד במקום שרובו רע. אולם בשעה שהאדם יושן, רוחו יוצאת מגופו בבחינת "בידך אפקיד רוחי", והוא עולה לעולם העליון, ואזי מקום ההתבודדות שלו הוא למ-עלה.

זהו העומק של בית המקדש שנאמר בו: "זה שער השמים" – מקום שבו התפילות עולות. ובית המקדש של מטה מכון כנגד בית המקדש של מעלה. ובשעה שהאדם ישן, אם הוא זוכה להתבודדות אמת, הרי שהוא מתבודד בעולם העליון.

והן הן הדברים שהזכיר ר"א בן הרמב"ם במשה רבינו שעלה לרקיע, שהתבודדותו הייתה מדין שהוא מתבודד מהעוה"ז [אמנם התבודדותו לא הייתה לבדו לגמרי, שהרי היה שם עם המלאכים, כסדר הדברים שמבואר בסוגיא במסכת שבת (דף פח)].

אמנם, בשינה יש את המעלה של ההתבודדות רק למי שנמ-צא בתודעה נשמתית כאשר שהוא ישן, אבל כמעט רוב בני האדם אינם נמצאים שם. וזו היא מדרגת נבואה, מדרגתו של שמואל הנביא שעליו דובר כאן.

וגם אליהו נהג להתבודד בעלית-גג

זו נקודה דקה נוספת, שהאדם מייחד לעצמו מקום שהוא מתבודד בו, ואותו מקום מיוחד רק להתבודדות, וזה נקרא כאן עלית-גג. ועל אף שנכנסו שם בני אדם, כמבואר במ-עשה שבו החיה את בן הצרפית, אבל יש אופן מסוים שעל האדם לייחד לעצמו מקום להתבודדות.

ועומק הדבר הוא, שכל התבודדות היא מלשון יחידה, שנמ-צא יחיד במעמקי היחידה שבנפשו, כמו שהזכר לעיל. וכ-שהוא מייחד לעצמו מקום להתבודדות, הרי שהאור הוא אור של התבודדות, והכלי מיוחד רק להתבודדות, ונמצא השכלי הוא מעין היחידה עצמה. זהו העומק לייחד לעצמו מקום שכולו אינו אלא לצורך התבודדות [כמובן בגבולות שהקב"ה נתן לכל אחד ואחד].

פרק ו' | מצות לימוד תורה

וא"כ מדברי הגמ' עצמה כשתי פנים, היה מקום ללמוד, שזה לא מדין מדריגה אחת, אלא שני מדריגות, ולא דוקא מדין דיבור, אלא אולי מדין חכמתו, או בפנים אחרות, וא"כ לכאורה דברי הנפש החיים הם פירוש לדברי הגמ' ולא ראייה מדברי הגמרא.

ולכן אמר דוד המלך עליו השלום טוב לי [לי דיקא] תורת פיך וכו' אמר כי ליבי שמח בעמלי בתורה"ק ברוב עוז בהעלותי על ליבי שהיא תורת פיך, שכל תיבה ממש מהתורה שאני עוסק בה כעת, הכל יצא בעבר בזמן מתן תורה, וגם עתה [כי דוד המלך הוא במדריגה שד"ת שדוד המלך אומר יוצאים מפיו יתברך שמו], יוצאת מפוך יתברך שמו.

מבאר הנפש החיים שמה שדוד המלך אומר "טוב לי תורת פיך מא-לפי זהב וכסף" מה זה טוב לי תורת פיך?, תורת פיך דוקא זוהי תורה שיצא בעבר, ויוצאת בהוה השתא מפיו יתברך שמו, ולפי"ז מדוקדק נפלא כשנאמר "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף", מה זה טוב לי?, לכאורה זה טוב בעצם - טוב תורת פיך מאלפי זהב וכסף?, ודאי שגם לדוד המלך זה טוב, אבל מדוע דיקא נאמר טוב לי?, ודאי כפשוטו אפשר לומר, ששאר בני"א אינם במדריגה הזו, ודוד המלך מעיד על עצמו שהוא במדריגה של "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף", ואכן אליבא דאמת זה הטוב האמיתי ששוה אצל כולם, אבל לדברי הנפש החיים בודאי שיש כאן נופך הבנה של חידוד הדברים.

"טוב לי" כי הרי נתבאר לעיל בהרחבה שיש מה שהקדוש ברוך הוא לומד את כל התורה כולה בהר סיני, ומצד כך כלליה ופרטיה ודיק-דוקיה נאמרו בסיני, ואפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, ויש את האופן כשהאדם יושב ועוסק בתורה כביכול הקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתורה שבה הוא עוסק, ומצד כך יש את הדביקות הכללית בתורה, ויש את הדביקות הפרטית בתורה, מדין הדביקות הפרטית נאמר "טוב לי", כלומר יש כאן לי פרטי שבדוק בו יתברך שמו, "ר' אביתר אומר כך ר' יהונתן אומר כך", ומעין כך דוד המלך אמר ד"ת, והקודשא בריך הוא אומר את הפרטיות ששייכת לדוד המלך, חלקו שלו, ע"ז נאמר דיקא טוב לי, לי דיקא, תורת פיך, כלומר שמדריגת דוד המלך כשהוא עוסק בתורה, הוא דבוק בו יתברך, ומעורר את די-בורו, וזה אינו שוה בכלום, זה עומק הכונה בלי, אבל יתר על כן מחמת שזה דביקות במהלך הפרטי.

ולפי זה יש לבאר מה שדוד המלך אומר, "ואני קרבת אלקים לי טוב", כבר דיקדקו מהו ואני קרבת אלקים לי טוב, וכי רק לדוד המלך קרבת אלקים טוב, ולשאר בני"א ח"ו קרבת אלקים איננה טובה? אך לדברי הנפש החיים המובן הוא ברור מאוד, כיון שבדיקות בתורה היא דביקות בו יתברך שמו, ויש את חלקו הפרטי בתורה הקדושה, על החלק הזה נאמר ואני קרבת אלקים לי טוב, - לי - בחלק הזה יש לכל אחד את ה"לי" דיליה שבזה הוא דבוק בו יתברך שמו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא-

מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

המספיק לעובדי ה'

ובעת התבודדותו שם נתקבלה תפלתו על תחית בן הצרפית, כמו שנאמר (מלכים-א' י"ז, י"ט): "ויקחהו מחיקה ויעלהו אל-העליה אשר-הוא ישב שם" וכו'

כמו שהוזכר, מקום עליית-גגו לא היה מיוחד באופן הגמור להתבודדות, שהרי העלה לשם את בן הצרפית. אמנם בעוֹ-מק, ראשית מקום התבודדותו היה עלייה, שזהו מקום גבוה יותר, "ראיתי בני עלייה". ככל שהאדם נמצא יותר למעלה, הוא יותר מבודד. כידוע במעשה עליית הנשמה של הבעל שם טוב, שאמר שככל שהוא עלה יותר למעלה, כך היו שם פחות נשמות.

ככל שנמצאים יותר למטה, ישנם יותר בני אדם, ולכן מי שהוא יותר גבוה, הרי שבעצם מדרגתו הוא יותר מבודד, מחמת שהוא נמצא במקום שישנם פחות בני אדם שם. בחי־צוניות זהו מה שהוא מתבודד בגג, שהגג יותר גבוה, אבל בשורש הפנימי של הנפש, ככל שהאדם עליון יותר, הרי שהוא יותר מבודד.

מבואר כאן שאליהו החיה את המת, ונבאר מהיכן הוא הכח להחיות מתים. כל תחיית המתים היא בבחינת "החכמה תחיה את בעליה", ועל החכמה עצמה נאמר שהיא "מאין תמצא", שמקורה מה"אין", וה"אין" הוא המקום של היחידה שבנפש. ומשם אליהו החיה את המת. זהו הטעם שהוא העלה את המת למקום התבודדותו ודווקא שם החייהו, שהרי הוא החיה את המת ממדרגת התבודדות.

הוזכר לעיל שיש התבודדות דקדושה, והתבודדות דקלקול. התבודדות דקלקול זה מצורע שחשוב כמת, שיושב בדרך מחוץ למחנה, וכמו-כן המתים עצמם, שכל מת עומד לעצמו בקברו. והרי שמקום המוות הוא התבודדות דקלקול.

לפ"ז, צורת תחיית המתים היא ע"י היחידה העליונה דק־דושה, התבודדות דקדושה, שהיא מחייה את ההתבודדות הנפולה שכנגדה. וזה נקרא תחיית המתים לעתיד לבוא, שאז יהיה גילוי של היחידה.

ומאותו הכח החיה אליהו הנביא את המת, שהעלהו לעליית-גגו ששם מקום התבודדותו, ושם נמצא מקום גילוי היחידה שבנפשו, ומכחה ועל ידה נשתלשל ההארה של תחיית המתים. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא- מתוך סדרת שיעורים על ספר "המספיק

פרק ו | דרכי לימוד הגמרא

בירור הסברא שבנידון

לאחר מכן מתחילים לדון מה צדדי הסברא של נקודת הנידון. בתחילת הדרך, לפעמים קשה לאדם למצוא אפי' סברא אחת, ולפעמים הוא מוצא סברא. אך לאט לאט הוא מוצא עוד סברות נוספות, ולפעמים הוא מוצא שלוש או ארבע סברות.

חשבון הסברות עם האופנים

לאחר שהוא בירר את הסברות האפשריות עליו להתחיל לחשבן כל אחד מהסברות עם כל האופנים שהוא למד עד כה.

הוא לוקח כל אופן מהאופנים שעלו בידו בנידון ובודק אותו מול כל סברא, לפי הסברא הראשונה יש נפקא מינה אם הנידון הוא באופן כזה, ולפי הסברא השנייה אין נפקא מינה. וכך על זו הדרך הוא בודק את כל האופנים מול כל סברא. צורת הלימוד הזו בעצם יוצרת באדם רוחב גדול מאוד, ועומק גדול.

וכל מה שהתבאר הוא עדיין לא בסוגיית לימוד דברי הראשונים והאחרונים שעוד מעט נגיע אליה. צורת הבניין הנכונה היא באופן שהאדם בונה תחילה את הדברים מתוך עצמו, ולאחר מכן הוא מגיע לדברי הראשונים והאחרונים ולומד את דבריהם.

סיכום סדר צורת הלימוד בשלב ה"ליסבר"

אם כן, סדר הדברים ע"פ מה שהתבאר הוא: בתחילה האדם רואה את מה שכתוב, ומברר: א) מה היה המושכל ראשון ומה נקודת החידוש. ב) מהו הדבר ההפוך ממה שכתוב. ג) מה הם החלקים מהם מורכב הנידון. וא"כ לבדוק מה המושכל ראשון השתא. ד) מה יקרה אם ניקח כל פרט ופרט מחלקי הנידון וננסה לשנות או להשמיט אותו.

ואז מסוגיה שנראית לפעמים בהתחלה קטנה עד למאוד, האדם פתח רוחב עצום. וכשהסוגיה עצמה היא גדולה, לפעמים כבר לא כל מוח יכול לסבול זאת, להרחיב ולהכיל את הדברים באופן גדול ונורא.

ה) הוא השלב האחרון שהוזכר, לנסות להעמיד צדדי סברות, והנפקא מינה שיוצאת מכל סברא לכל אופן ומקרה כפי שהוזכר.

ונדגיש שוב, שזה עוד לפני שהוא למד את הראשונים ואת האחרונים של הסוגיה, זה השלב הראשון בנפש האדם שבו הוא מתרגל לבנות מהלך לכשעצמו.

לימוד דברי רבותינו הראשונים

לאחר שיסודות הלימוד שהוזכרו כבר קיימים אצלו בסוגיית הגמ', הוא מתחיל ללמוד את דברי הראשונים ודברי האחרונים שבסוגיה. ■

המשך בע"ה בשבוע הבא- מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי הלימוד"

בלבביפדיה

שאלה עבודת ט"ו בשבט

לכבוד הרב שליט"א, מהו עבודת האדם ביום ט"ו בשבט, באיזה נקודות אני צריך לחבר את עצמי ביום הזה?

כיון שאני לומד בישיבה בדרך של הליטאים, אין כאן עסק בכלל מט"ו בשבט, וקשה לי להרגיש את הט"ו בשבט, כיון שהוא יום רגיל בישיבה כמו שאר ימות השנה, וביותר משום ששמעתי מת"ח גדול שאין לעשות שום עסק בכלל מט"ו בשבט כיון שאינו הוזכר בכלל בשו"ע ובפוסקים (רק בספרי חסידות, ואין זה מחייב את הליטאים).

אבל יודע אני משיעורי הרב שיש עבודה פנימית בט"ו באב, כגון להתחבר לנקודת ה"ראשית" שבנפש, ולקדש האכילה, וכו', ועל כן אני רוצה לידע באיזה נקודות אני צריך להתחבר, וכיצד, ובאופן מעשי (וכמובן גם מחשבתי). וב"ה בכל שנה אנו עושים "פירות טיש" בט"ו בשבט, וזהו קצת "מצב" של ט"ו בשבט בעבורי, אבל רוצה אני להכניס יותר פנימיות תוך ה"סדר" הזו, ועל כן אני שואל, באיזה נקודות ראוי להתבונן בשעת האכילת פירות בט"ו בשבט.

תשובה א.

עיין ספר חמדת ימים (ט"ו בשבט ר"ה לפירות האילן, וסוד התיקון הנעשה בו) וז"ל, יום ט"ו שבט אף כי הוא מימי השובבי"ם אין בו תענית, כי הוא ר"ה לפירות האילן, ובתיקון המעשה אשר יעשה היום על הפירות בו נעשה תיקון צדיק חי עולמים, בסוד הנזכר בזוהר בראשית ביומא תליתאה עבדא ארעא איבין מחילא דהאי צדיק, דכתיב ויאמר אלהים תדשא הארץ וגו' עץ פרי דא עץ הדעת טוב ורע דאיהו עביד איבין ופירין, עושה פרי דא צדיק יסוד דעלמא. וראוי להרבות פירות בט"ו בשבט ולומר עליהם שירות ותשבחות. ומנהג טוב להולכים בתמים להרבות בפירות בעצם היום הזה ולומר דברי שירות ותשבחות עליהן כאשר הנהגתי לכל החברים אשר עמדתי, ועם כי בדברי כתבי הרב זלה"ה (האריז"ל) לא נמצא מנהג זה, מ"מ לדעתי תיקון נפלא הוא בנגלה ובנסתר. ועיי"ש בהרחבה. והבן שכשם שיש פירות לאילן כן יש פירות לאדם, והן תולדותיו.

ועיין פרי עץ חיים (שער חג השבועות, פ"א) חנוכה בנצח, ופורים בהוד, יצדק מאוד ט"ו בשבט ביסוד (מדת צדיק יסוד עולם, כנ"ל בחמדת ימים). ועיי"ש שהקביל ט"ו באב לט"ו בשבט. ועיין מחברת הקודש שער ט"ו בשבט מהרמ"ע מפאנו. ובגדי ישע על שה"כ, דרוך שי חנוכה, דרוש א'. וכתבי הרמ"ע מפאנו, מאמר מעין גנים, ח"ב. ומאמר שבתות ה', ח"ב, וז"ל, קדש שבחול, כגון חנוכה ופורים ט"ו בשבט וט"ו באב, שכולן חול ואין בהם קרבן מוסף ולא איסור מלאכה כלל אלא מנהג במקצתן וריח קדושה שבהם מבולעת בחול.

ולכן ע"פ הנ"ל ראוי לתת דגש על מידת צדיק - יסוד. מדת ההתקשרות בנפש.

ועיין פרי צדיק, שמות, לט"ו בשבט בהרחבה.

בבא מציעא (כד, ע"א) - דתניא הרי שאבדו לו גדיו ותרנגוליו והלך ומצאן שחוטין, ר' יהודה אוסר, ור' חנינא בנו של ר' יוסר הגלילי מתיר.

והבן שבפשוטו אבדה הוא חסרון שנחסר ממונו. אולם הכא מיירי שכאשר מצא את האבידה מצא דבר משובח יותר משאבדו, מצאן שחוטין (באופן שעומדים לשחיטה). ושורש הדבר אצל חוה שנקראת אבדה (קדושין, טה). ואמרו (סנהדרין, לט, ע"א) א"ל קיסר לר"ג, ב, ע"ב). ואמרו (סנהדרין, לט, ע"א) א"ל קיסר לר"ג, אלהיכם גנב הוא, דכתיב ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם ויישן. א"ל ברתיא, שבקיה דאנא מהדרנא ליה, א"ל תנו לי דוכס אחד, א"ל למה ליך, ליסטין באו עלינו הלילה ונטלו ממנו קיתון של כסף והניחו לנו קיתון של זהב, א"ל ולואי שיבא עלינו בכל יום, ולא יפה היה לו לאדה"ר שנטלו ממנו צלע אחת ונתנו לו שפחה לשמשו. וא"כ ע"י אבידה זו הרויח אדה"ר. ודו"ק.

והוא פנימיות צורת מהות הבריאה. שכל דבר תחילתו העדר קודם להויה כמ"ש הגר"א בישיעה. וכן נגלה בכל זרע שזורעים שתחילה מקריב ואח"כ צומח יותר ממה שהיה בתחלה. וכך הוא הסדר בכל אבידה, שתחלתה חסרון, וסופה, תוספת מרובה על העיקר.

וכן הוא במדרגת זמן, ששת ימי המעשה יש בהם צד של אבידה, שכל טרחתם מפני שאבד אדה"ר את מדרגתו ונתקלל במלאכה. אולם שבת קודש, נקראת כן מלשון השבה, שבה הכל שב לשורשו. אולם אינה רק להשיב את מה שאבד, אלא מוסיפה חידוש, כמ"ש בשם מש"מואל (כי תשא, תרע"ז) וז"ל, וע"כ כאשר ראה (אדה"ר) שבת השבת שהיא מקור החיים ומשפיעה חיים חדשים לזה שאבד חיותו בשוגג, התחיל לשורר מזמור שיר ליום השבת שגם עליו תשפיע חיים חדשים. והוא בחינת (מ"ש ברכות, לד, ע"ב) דאמר רבי אבהו, מקום שבעלי תשובה עומדין, צדיקים גמורים אינם עומדים. כי יתרון האור מן החשך, כנודע.

וזהו מדרגת מציאה. כי אינו רק שמה שנאבד חזר ונמצא. אלא נעשה יציאה חדשה מהעלם לגילוי. וזהו ר"ת א"ם, אבידה, מציאה. והוא כלידה חדשה שנפתח מקור השפע. ובעומק, מצא לשון מצוי, שנגלה ונמצא מקור הכל שהוא המצוי האמתי. כי עיקר האבידה היא נעלמות המצוי האמתי. וכל מציאה אינו מציאה פרטית, אלא נגלה שורש כל האבדות, ושורש כל המציאות, גילוי המצוי האמתי. ומשם נתשלשל מציאת האבדה הפרטית. ואזי נמשך שפע חדש מן המצוי האמתי.

בלבביפדיה

בבא מציעא (כח, ע"ב) - ת"ר, אבן טוען היתה בירושלים, כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם, וכל מי שמוצא אבידה נפנה לשם, זה עומד ומכריז, וזה נותן סימנין ונוטלה. וזהו היא ששינינו צאו וראו אם נמחת אבן הטוען.

והרי שנגלה באבן הטוען דבר והיפוכו. מחד בירידת גשמים מרובים, נמחת אבן הטוען. ומאידך היא מקום לכלל השבת האבידות. אולם בעומק יותר "נמחת" אינו כפשוטו, אלא כמ"ש רש"י שם, אם "נכסת" בגשמים, שגבהו גשמים למעלה הימנו. ויתר ע"כ כתבו התוס' שם בשם הירושלמי, מפרש בירושלמי, כשם שהאבן "אינה יכולה להמחות", כך אין יכולים להתפלל על רוב טובה. והרי שנראית כנמחת אולם איננה נמחת. והוא גופא השורש להשבת האבידות, שמה שנראה כנמחה ונאבד אליבא דאמת "אינה יכולה להמחות", והוא שורש ההשבה. ועיי' רע"ב שם שא"א שתתכסה בגשמים אלא א"כ ירד מבול. ועיין שו"ת הרשב"ש, סימן קע"ג.

והנה בגמ' תענית (יט, ע"א) נקראת אבן זו אבן "הטוען". ובירושלמי (שם, פ"ג, ה"ט) נקראת אבן הטועים. וברמב"ם בפירוש המשניות נקראת "אבן הטועים". ועיין הון עשיר (שם, פ"ג, מ"ח) וז"ל, ונראה דנקראת כן ע"ש הכתוב (שמות, כג, ד) כי תפגע שור אויבך או חמורו "תועה", השב תשיבונו לו. ועיין קרן אורה (תענית, כג, ע"א) אבן הטועים: היינו אם נמחה אבן היציה"ר (עיין סוכה, נב, ע"א), המט' עה את הבריות. ומעין כך איתא בשארית ישראל (שער ההתקשרות, דרוש ז', ד"ה מאמר חמישי) אבן הטועים: הפירוש הוא ראו אם נמחה ונמתק אבן הטועים אתכם מאחרי ה' לומר כחי ועצם ידי. וכתב שם (שער הזמנים, דרוש לחנוכה, ד"ה כשנכנסו) וז"ל, עד שימחה אבן הטועים, "מחיתי כעב פשעיר", ויתוקן כל טעותים. וכן כתב ברסיסי לילה (אות לח) וז"ל, האדם הבוחר בטוב, עליו לשרש אחר ראשית הרע שבלב למחות אבן הטועים.

והנה ללשון שנקראת אבן "הטוען", מלשון טענה, וכתב בסמ"ג (עשין, סימן עד) ונקראת אבן טוען, פירוש שטוענין עליה ענין האבדות. וכן הוא בתוספות רא"ש (ב"מ, כח, ע"ב) אבן טועין, שהיו טוענין עליה דברים, זה מכריז סימן וזה נותן סימן. והוא בגדרי טוען ונטען. ועיין מלאכת שלמה תענית, פ"ג, מ"ח. ועיין בן יהוידע (שם), שמשם עולה טענה של ישראל לפני הקב"ה, שכשם שישאל משיבים האבידות, כן הוא ית"ש ישיב שבות גלותינו למקומה בארצה. ואזי נתהפך טען לנטע, כמ"ש (תהלים, פ, טו-טז) אלהים צבאות "שוב" נא, הבט משמים וראה ופקד גפן זאת, וכנה אשר "נטעה" ימינך, ועל בן אמצת לך. והוא תיקון אותיות עטן מאותיות שעטנו. שז-עטן. והוא נתינת הזיתים בכלי שנקרא מעטן (עיין ב"מ עד, ומנחות פו). שמהם יוצא שמן שמועיל לזכירה, היפך שכחה שהוא שורש כל האבדות. ■

המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במוחזק לעלון זה

בשלה | ד-ק

ויולך ה' את הים ברוח קדים. קד-ים. הנה ככל שהאור עליון יותר כן הוא דק, וככל שנשתלשל נעשה עב וגס. והרי ששורש כל דבר בהיותו הוא "דק", וכשנשתלשל נעשה עב וגס יותר. וזהו דבקות, דבק, דק-ב, והיינו כי הדבקות בשורש, במדרגת הדק בראשיתו. וזהו צדיק, דק-צי, שכל היותו מופשטת מהעביות והגסות, אלא דבקה בדקות. וזהו סוד הקדושה, קדש, דק-ש. ובחינת הדבקות שמחוברים ומהודקים זה עם זה, הדק, ה-דק, הידוק במקום הדק. ומדרגת דבקות זו נקראת "עקודים", עקד, ע-קד, ששם הכל עקוד, מהודק, ודבק בדקות. והוא ראשית בבחינת "קדם", דק-מ. תחילת היות הכל.

וכאשר אור הדקות מאיר לתתא זהו בחינת קד, והיינו שהראש, ראשית, נקרא קדקד, דק-דק, שורש הדקות, וכאשר "קד", ממשיך שפע אור הדקות לתתא. ואזי מעקד נעשה נקד, נ-דק, סוד הנקודים, המשכת אור העליון (טעמים), דקותו, לתתא. וכאשר אור זה נמשך מן הראש, קדקד, עד סוף קומת אדם, רגליו, נעשה רקד, ר-דק. והיינו שנגלה דקות ברגליו, היפך עקד, עה-ק, שכולו עביות.

והמשכת אור זה מן הראש לגוף הוא בחינת פקד, פ-דק. כי השכל "כמפקד" על גופו של האדם "מח שליט על ליבא". מפקד. ואזי נגלה בלב קול דודי דופק, דק-פו. ועיקר הפיקוד לגלות הדקות העליונה בכל הקומה כולה, עד המדרגה התחתונה הנקראת צדק, צ-דק. וכאשר אור זה נמשך בקביעות ולא בדרך ארעי, זהו בבחינת שקד, ש-דק, שוקד בהמשכת הדקות. והמשכה זו נקראת דמשק, דק-מש, "דולה ומשקה מתורת רבו", כלומר לפי מדרגת רבו, ודקותו, אברהם, ולא לפי מדרגת אליעזר, עבד, עב-ד.

וזהו עומק מדת הדין שעליה אמרו חז"ל שהקב"ה "מדקדק" עם חסידיו כחוט השערה, מדקדק, דק-דק. ושורש מדה זו נקראת "פחד", ותולדתה קפדנות, קפד, דק-פ. וע"כ הדקדוק הוא בבחינת בדק, ב-דק. והיינו מדקדק ובודק בדקות הדבר. ותולדת מדת הדין, דחק, דק-ח, שדוחקת באדם לצאת מן העביות לדקות (יצחק בגימט' דק-דק שהוא מדת הדין כנועד). וכאשר אינו מצליח בכך אזי מצטדק, מצט-דק. והיינו שמצטדק מדוע לא השיג הדקות.

וח"ו כאשר נופל מן הדקות, הולך קדרנית, דק-רנית. ונעשה חולה בדלקת, דק-לת. והוא מכת אש דקלקול בבחינת אש קדחה, קדח, דק-ח. ונהפך מדק לקד. בחינת יקוד אש, קד-יו. והאש דולקת בקרבו, דלק, דק-ל. וח"ו נעשה כקין שדקר, דק-ר, את הבל, והיינו שביטל דקותו. ודקרו ע"י קרדם, קד-רם.

ושלמות התיקון בגאולת מצרים, פקד פקדתי, פ-דק. ואחריתו במקדש, דק-שם.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: דבק, אדק, דק, פקד, צדיק, צדק, קדח, קדם, קדש, שקד, דמשק, דפק, בדק, דקר, נקד, מקדש, נקד, פקדון, צדקה, דלק, דרקון, הדק, נפקד, מקדש, עקד, קדים, קדמון, קדר, קרדם, קד, דלקת, דחק, יהוצדק, צדוק, קפד, חדק, חדקל, רקד, יקוד, נצטדק, קדרנית, קדקד. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במוחזק לעלון זה

(סנהדרין, סב, ע"ב) ת"ר בעל אוב אחד המעלה בזוכרו ואחד הנשאל בגולגלת. מה בין מעלה בזוכרו לנשאל בגולגלת, המעלה בזוכרו אינו עולה כדרכו, וכו', ונשאל בגולגלת עולה כדרכו. ופירש"י, ואינו עולה כדרכו, אלא רגליו למעלה. וזהו בחינת אור חוזר. ועיין היכל הברכה (קדושים) ולזה כל ה"אבת" חסר דחסר, להורות על בחינת אב (עיין ערך קטן אבא) סוד "אבת", הבל דגרמי, ת"ג (אב"ת גימט' ת"ג) הבל דגרמי תג, כי הבל דגרמי מסוד תגין. שהם כתרי אותיות. אולם תגין של אור חוזר.

אזן עיין רלב"ג (שמואל, א, כח, ח) והנה אמרו ז"ל, שענין האוב הוא שהמעלה את המת בלתי שומע דבר אבל רואה תמונת המת ההוא, והשואל לא יראה התמונה ההיא אבל ישמע דברים לפי מחשבתו על שאלתו. ועיין דובר צדק (אחרי מות, ד) ובודאי הבעל אוב עצמו בפיו מדבר, ומ"מ אין הוא עצמו שומע כלל, כי מדבר בלחש כ"כ עד שאינו נשמע לאזני עצמו כלל (וצ"ב שמדבר משחיו וכו' ולא מפיו), וכו', בסוד הקלא דהדרא שהזוהר שם זכר ענין אוב בסוד קלא דהדרא. והבן שזהו קול חוזר, ולכך אינו נשמע בחוזק.

חוסם עיין פירוש המשניות לרמב"ם (סנהדרין, פ"ז, מ"ז) ובעל אוב האמור במקרא נעשה בעשיית מעשים. ויש בו מין אחר, והוא שלוקחין גולגולת ראש אדם שכבר נתעכל הבשר, ומצניעים אותה, "ומקטרים" לה, והוזים בה ושומעין ממנה דברים כדרך ששומעין מת המת במעשה בעל אוב. ועיין ברית מנוחה (הדרך העשירית) וענין אוב וידעוני ובקצת הכוחות השדים, לא יוכל להיות בלי קטורת.

פה דיבור. ואמרו (סנהדרין, סה, ע"א) בעל אוב, זה פיתום המדבר משיחו. וזהו חידוש שאינו דיבור מפיו, אלא משחיו. נפילת כח הדיבור. וז"ש (דב"ר, ואתחנן, ד"ה זש"ה יש בוטה) בשעה שהלך שואל ושאל באשת בעלת אוב והעלת לו שמואל, וא"ל שמואל כל אותן הדברים, וכיון שא"ל שמואל ובניך עמי (שמואל, א, כח, יט) בטח שואל על דבריו ונתייאש מן התפלה, אמר הואיל ואמר לי שמואל שאני מת מה אני מועיל ומתפלל. וזהו מכח ששאל באוב ונפל כח הדיבור, ודו"ק. ועיין פתחי שערים (נתיב פרצוף ז"א, פתח לו) וזה ג"כ סוד הכתוב והיה כאוב ארץ קולך וגו', שאין בו כח הדיבור כ"כ בשלמותו, שהוא בסוד אל"ם דאלהים. עיי"ש. ועיין עשרה מאמרות (מאמר עולם קטן, ס"ד) המתים בנשיקה ע"פ ה' אין האוב שולט בהם כל עיקר.

עינים - שכירה מכאוב, מך-אוב. וכן אובד, אוב-ד. והנה שכירה - מיתה. ומהות אוב כמ"ש (סנהדרין, סה, ע"ב) שואל אוב היינו דורש אל המתים (עיי"ש). ועיין גר"א (ספד"צ, פ"א) ושאלת אוב, סוד עולם התהו. ועיין ב"ח (יו"ד, קעט, יד) משם הסמ"ג, וז"ל, שבעל אוב נמי עובר משום לאו זה שדורש אל המתים. ועיין ראב"ד (עכו"ם, פ"ו, ה"ב) כיצד מעשה האוב, וכו', בבית הקברות (ועיין כסף משנה שם). עושה כן, ובעור של אדם מת, ומדבר משחיו של מת.

ואמרו (סוטה, יב, ע"ב) והיינו דאמר רבי אלעזר, מאי דכתיב וכי

אור א"ס עיין שפתי כהן (מטות, ד"ה ובמדרש) שבמאוב, אותיות אוב-מ. גנוז אור של משיח, משורש האבות. והוא אור א"ס. ולכך כאשר העלה שואל את שמואל חשש שנגלה יום הדין הגדול, שאז מאיר אור א"ס בגילוי. ועיין מארית עיניים (עקב) וראה, כי כאשר היה השי"ת עם שואל והיתה מחשבת שואל קשורה בהשם ית' והעביר האובות מן הארץ (שמואל, א, כח) עיי"ש.

צמצום סילוק אור א"ס. והבן שכל כח אוב מכח הבל דגרמי (עיין ערך קטן נפש) שהוא בחינת רשימו שנשאר מן האדם, מעין רשימו של הצמצום. ואמרו (תנחומא, אמור, ג) זש"ה (ישעיה, ח, יט) אמר הקב"ה לישראל, אם יאמרו אליכם דרשו אל האובות והניחו אלהים שבשמים, אמרו להם "הלא עם את אלהיו ידרוש", כשם שאמר אליהו לאחזיהו, המבלי אין אלהים בישראל (מלכים, ב, א, ג), למה לנו להניח לחי העולמים. ועיין אלשיך (ויקרא, יט, לג-לד) שואל אוב וידעוני שהם חוקי ע"ז. וכן הוא שיטת הסמ"ג 'התוס' והרמב"ם, שאזהרת בעל אוב, מאל תפנו אל האובות. מלשון אל תפנו אל מדעתכם (ועיין מלבי"ם קדושיו, אות ע"ט). ועיין חינוך (מצוה רנה) שיש בענין זה של אוב וידעוני צד ע"ז.

ועוד. צמצום, הסתלקות האור, חשך. ואמרו (ויק"ר, כו, ז) ויבאו אל האשה לילה ויתחפש שואל וילך אל בעלת אוב. וכי לילה היה, אלא אותה שעה היה להם אפלה כלילה. והיינו שמדרגת אוב דבק בחשך, בהעדר, במת.

קו אמרו (סנהדרין, סה, ע"ב) ת"ר, בעל אוב, אחד המעלה בזוכרו (צורת קו, אות ברית קודש). ואחד המעלה בגולגלת (צורת עיגול). וסוד הקו, סוד התקוה והבטחון. ועיין של"ה (דרך חיים תוכחות מוסר, קדושים, סט) ושלא לעשות מעשה האוב, וכו', טעם מצוה זו לפי שמסירים בטחונם מיוצר כל יתברך.

עיגולים גולגולת. ואמרו (סנהדרין, סה, ע"ב) ת"ר, בעל אוב, אחד המעלה בזוכרו, ואחד המעלה בגולגלת. והבן סוד ישראל סוד יושר, ועכו"ם בבחינת עיגולים כנודע. ועיין רסיסי לילה (אות נד) בעלת האוב אף בגוים אינו עולה בשבת, כי שביתת השבת וקדושתו הוא מתחילת בריאת העולם, ועצם קדושת היום מחמת עצמו. והיינו שזהו סוד עיגול, מעגל הזמן של ז' ימים, קבוע. אולם סוף סוף אינו מאיר השבת בשלמות לאוה"ע, ולכך אמרו שם שהמעלה בגולגלת עולה בשבת. משא"כ בזוכרו.

יושר אלקים עשה את האדם ישר, והמה בקשו חשבונות רבים. וע"ז עיקר הדין לעת"ל. ומזה פחד שמואל כאשר העלתה אותו בעלת אוב לבקשת שואל. וכתוב (שמות, טו, כו) אם שמוע תשמע לקול ה' - אלהיך והישר בעיניו - תעשה, ר"ת אוב.

שערות

אור חוזר. ושורשו צמצום, הסתלקות מתתא לעילא. ואמרו

יאמרו אליכם דרשו אל האובות ואל הידענים המצפצפים והמהגים. צופים ואינם יודעים מה צופין.

עתיק עיין פתחי שערם (נתיב פרצוף ז"א, פתח לו) וז"ס מ"ש חז"ל שבעל אוב אינו עולה כדרכו ואינו עולה בשבת כי הוא בסוד אחוריים דקדושה, ומתחיל מן העקב ממטה למעלה בהיפוכא דקדושה, ובשבת שאז נר"ן עולים למעלה, כי גם הפרצופים עולים במדרגה גדולה, שז"א עולה לאו"א ולא"א ששם עולה למעלה מאחזית הסט"א וכו', לכך גם הנפש הנשאר בקבר יש לו עליה שהוא עולה מגלגלתא לכן אין בעלת אוב יכול להתדבק בה. והבן מאוד שכל עליות אלו שורשם עתיק - שנעתק מן הרע, ודו"ק היטב.

ארי עיין רמ"ע מפאנו (גלגולי נשמות, אות א) אבוה דשמואל וכו' וקשה למה נקרא אבוה דשמואל, כי לא מצאנו שום אדם שיקרא ע"ש בנו. והענין כי אבוה דשמואל הוא שמואל הרמתי, ושמואל בנו הוא גלגול של שאול, וכו', כי שמואל עצמו הוא ניצוץ של שאול המלך, וזה כי שמואל נקרא מלך "אריון", כי הלכתא כמותו בדינים. והבן ששם נתקן פגם זה שהעלה שאול את שמואל באוב, ועתה נעשו אב ובן (עיין ערך קטן אבא) ונתחברו יחד. בסוד עמי במחצתי. עיי"ש בהרחבה.

אבא כתיב (במדבר, כט, יב) את והב בסופה ר"ת, אוב. וע"ז דרשו חז"ל (קידושין, ל, ע"ב) אב ובנו וכו' תחלה נעשים אויבים ואח"כ אוהבים. אוב, ר"ת אב ובנו. וזהו אוב בתיקון. ולעומתו יש אוב דקלקול.

כנגד אב בקדושה, יש אוב בקלקול. וא"ו המבדלת בין אות אל"ף, לבי"ת. והבן שאוב הוא מעלה בחינת הבלי דגרמי כמ"ש בעץ חיים (שכ"ב, פ"ב, מ"ק). והוא ניתן לאדם מאביו. ולכך נקרא אוב. ועיין זוה"ק (שלה, קסט, ע"א) וכל אינון חרשין וקוסמין ידעין אתרין אלין בחרשיהו, וגחנין לארעא ושמעין קלא דא (בסוד אבא יסד ברתא - אוב - ארץ) דמתחברין אינון רוחא ונפשא והבל דגרמי ואודעין מלה, ודא איהו (ישעיה, כט, ד) אוב מארץ. והבן שנשאל במת, שהוא אבי אבות הטומאה, ותולדתו אב הטומאה. ולכך נקרא אוב - אב. ועיין של"ה (קדושים דרך חיים, סט) ונקראים אבות לשון אבות הטומאה. ועיין ספר הליקוטים (קדושים, פ"ה) הנה שאול חטא בשני חטאים, נו"ב ואו"ב, והם באותיות רצופים אב ובן, לכך נהרג הוא ובנו במלחמה. ועיין אמרי נעם לפורים, ד"ה ויהי באמרם. ואוצר חיים (קדושים), אוב בינה דקליפה, וידעוני חכמה דקליפות. ועיי"ש כי תצא.

אמא עיין קהלת יעקב (ערך או) או, ר"ת אוב וידעוני, אבא ואמא דקליפה. שהם תרין דלא מתפרשים. עיי"ש בשם מאורות נתן. ולהיפך. עיין רמ"ז (זוה"ק, ויקרא) ולענ"ד, כי האוב וידעוני זכר ונקבה דקליפה, האוב נוק' ולכך נמצא בנקבות כנראה מדברי שמואל בקשו לי את אשת בעלת אוב. ועוד. עיין גר"א (ספד"צ, פ"א) וז"ס מעיל קטן תעשה לו אמו, ששם סוד הלבוש, ואמו, בינה כידוע, בסוד חנה וממנה נביאים, כמ"ש בת"ז. וז"ס תעשה לו אמו.

וכן בעלת אוב ראתה אותו עוטה מעיל. ועיין דעת ותבונה פ"י. ועיין פתחי שערם (נתיב פרצוף ז"א, פתח לו) סוד בעלת האוב שכתב הרב הקדוש ז"ל, בסוד ומעיל קטן תעשה לו אמו וגו'. והוא כמ"ש שמצד שבדוק אינה ניצוץ מן הסט"א בבחינה תחתונה שבנפשו ע"י חטא אדה"ר דאטיל בה זוהמא, ובחטא יחמתני אמי וגו', הוא לבוש כותנות עור הדבוק בעקב בסוד נעל, דשם אה"ה דהה"ן (גימט' נעל) שהוא ג"כ סוד מעיל שהוא מלבוש שבו דבוק החטא למעול במקום.

ד"א עיין רבינו בחיי (משפטים, כב, יז) וכבר הזכירו בספרי הכשפים כי ענין האוב, אשה עומדת בקבר המת על מראשותיו, והאיש מרגלותיו, ו"נער" (בחינת ז"א) באמצע, והקשוש בידו מצלצל ומקשקש בו. ועיין ציוני, קדושים. ועיין רמ"ז (זוהר - ויקרא) וענין האוב הוא תכלית הפרוד הנמשך מהקטנות הגמור. והבן ששורשו מזמן היות ז"א, רה"ר קודם התיקון שנעשה רה"י, כמ"ש הגר"א שורשו בתהו. (עיין ערך קטן עינים). וכתב שם עוד, והנה אותם הפושעים לא ידעו להבחין הענינים והיו מדמים דרישת האובות אל מעלת היחודים הנזכרים, ולא השכילו שהיחודים הם תכלית הייחוד בכח הזווג הנעשה מזו"ן, וענין האוב תכלית הפרוד הנמשך מהקטנות הגמור. ועיין באר הגולה (הבאר השני) דבר זה אסור וכו', מפני שהיה מעלה המת אחר שנסתלק מן העולם ואין לו חיבור עוד אל העולם. אולם אינו פרוד מוחלט כמ"ש היעב"ץ (אבות, פ"ה, מכ"א) הנפש אינה מתפרדת אפילו אחר המות, וע"כ היה יכולת בבעלת האוב להעלות את שמואל.

נוק' שבת (עיין ציוני, קדושים). ואמרו (סנהדרין, סה, ע"ב) בעל אוב, אחד המעלה בזכורו, וכו', אינו עולה כדרכו, ואינו עולה בשבת. כי זוכרו, ז"א, ששה ימים, ולא שבת.

ועוד. כתיב (ויקרא, כ, כז) ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעוני. ואמרו (ויק"ר, כו, ז) ואשה, זו בעלת אוב. ועיין רד"ק (שמואל, א, כח, ז) ואמר אשה ולא איש (אשת בעלת אוב) לפי שמעשה זה וכיוצא בו נמצא בנשים יותר מבאנשים, לפי שהם קלות הדעת. ועיין רבינו בחיי, משפטים, כב. שאינו נעשה אלא באשה.

ועוד. סוד ארץ. ועיין מזרחי (קדושים, יט, לא) כמו ששינוי בפרק ארבע מיתות (סנהדרין, סה, ע"ב) ותניא, בעל אוב, זה המדבר בין הפרקים. פירוש: עולה המת ויושב בין פרקי המכשף (ולרק רק קולו, עיין ערך קטן אוזון) או בין שחיו ומדבר בקול נמוך מאוד, כאילו יוצא מתחת לארץ (כי הוא מכח הבלי דגרמי הנמצא בארץ. וקולו נמוך כי הוא רק "הבלי דגרמי", ולא חיות ממש) שנאמר (ישעיהו, כט, ד) והיה כאוב מארץ קולך. ועיין יערות דבש (ח"א, ד"ד) וזהו מעשה אוב וידעוני, שהוא ג"כ מין ממני הכישוף, וכו', והיינו שאין עניינו כלל לכוכבי השמים, רק הכל לשר הארץ. ולכך כל ענינים במחילת ארץ וחפירות עמוקים, וכו'.

המשך ■ בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במויחד לעלון זה - להארות, הערות, והוספות:

ב. ט"ו בשבט ר"ה לאילן כמ"ש בר"ה (ב, ע"א), שאין מעשרין פירות אילן שחנטו קודם שבט על שחנטו לאחר שבט, דבאילן אזלינן בתר חנטה. וכן הוא לענין לצאת משנות ערלה, ורב-ע. ולענין שביעית נחלקו הפוסקים בדבר. עיין חזו"א, שביעית, סימן ז', ס"ק י"ג. ומאמר מרדכי, שביעית, מאמרים, סימן י"ז.

ובלשון הירושלמי (שביעית, פ"ה, ה"א) הביא שלישי קודם ט"ו בשבט מתעשר לשעבר, אחר ט"ו בשבט מתעשר לבא. והיינו שהכל תלוי בשליש. כי בעומק כל דבר שהביא שלישי ראוי לאכילה כמו מאכל בן דורסאי שהוא שלישי בישול. ובעומק אכילת אדה"ר שאכל מעץ הדעת נקרא בלשון חז"ל אכילה פגה (עיין סנהדרין, קז, ע"א), כי אילו המתין לשבת הותר לו לאכול מעץ הדעת, כמ"ש באריז"ל. ומכאן ואילך כל מה שאנו אוכלים הוא בבחינת בישול שלישי שהוא בחינת בן דורסאי, מלשון דורס ואוכל. ואין לנו מאכל שהבשיל באופן שלם. ולכך אף ר"ה לאילן תלוי בשליש בישול, ועד שבט איכא ד' חודשים, שהם שלישי השנה.

ומצד כך כל אכילתו הוא בבחינת מש"כ (תהלים, פ, ו) האכ-לתם לחם דמעה (בחינת אכילה מעץ הדעת) ותשקמו בדמעות "שליש". ולכך במלקות נאמר דין שיהא בו כדי לשלש, ושליש מכה מלפניו, ושני שלישי מאחריו (מכות, פ"ג, מ"ג).

ואמרו (מעשרות, פ"א, מ"ב) מאימתי הפירות חייבות במע-שרות וכו', התבואה והזיתים משיכנסו שלישי. ועיין שבת פ, ע"ב. וכן אמרו (חלה, פ"א, מ"ג) ר' אליעזר אומר תבואה שלא הביאה שלישי פטורה מן החלה. ועיין מנחות פ"י, מ"ח. ואמרו (פסחים, מב, ע"ב) ועמילן של טבחים, פת תבואה שלא הביאה שלישי, שמניח על פי קדירה ושואבת הזוהמא. ודו"ק היטב שפחות משליש שואב זוהמא. שורש כל הרע.

ומצד כך כל חיבורנו לקב"ה ע"י אמצעי, שלישי, קב"ה אורי-תא וישראל. ומשה מקבל התורה בין ישראל לקב"ה. ונעתק מקדושת בכורה, ראשית, לקדושה של שלישי, משה שלישי לרחם. אוריתא תליתאי בירחא תלתאי וכו'.

וכן כל צורת קומתו של אדם ותנועתו באופן של שלישי, כמ"ש (כתובות, קיא, ע"א) שלישי בישיבה, שלישי בעמידה, שלישי בהילוך. ועיי"ש (קרב, ע"א) אכלו שלישי, והפקירו שלישי, ונתנו לפני בהמתן שלישי.

וכך כל צורת עולם שלישי ים, שלישי מדבר, ושלישי ישוב. וכן

אמרו (גיטין, ע, ע"א) אכול שלישי, ושתה שלישי, והנח שלישי, לכשתכעוס תעמוד על מילואך. והבן שכל מהלך זה תולדת כעס. ולכך בימי אנוש הוצף שלישי העולם.

וכך צורת עסק תורתו כמ"ש (קידושין, ל, ע"א) לעו-לם ישליש אדם שנותיו, שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד.

וכן על עסק המצוה אמרו (ב"ק, ט, ע"א) א"ר זירא אמר רב הונא, במצוה עד שלישי, וכו', בהידור מצוה עד שלישי במצוה, וכו', במערבא אמרי משמיה דרבי זירא, עד שלישי משלו, מכאן ואילך משל הקב"ה.

וכן צורת עסק ממנו, כמ"ש (ב"מ, מב, ע"א) ואמר רב יצחק, לעולם ישליש אדם את מעותיו, שלישי בקרקע, ושליש בפר-קמטיא, ושליש תחת ידו. ועיי"ש נ, ע"ב, משתות ועד שלישי בטעות מקח. ושם סט, ע"א.

ועל עידן ריתחא אמרו (שם, נט, ע"ב) זלגו עיניו דמעות, לקה העולם שלישי בזיתים, ושליש בחיטים, ושליש בשעורים. וכן אמרו (סנהדרין, קט, ע"א) מגדל (של דור הפלגה) שלישי נשרף, שלישי נבלע, שלישי קיים.

ולכתחילה אמרו שם (ק"ז, ע"א) ברוך אתה בשדה, שיהיו נכסין משולשין, שלישי בתבואה, שלישי בזיתים, ושליש בגפנים.

ועוד אמרו (ב"ב, קלג, ע"ב) ת"ר, מעשה באדם אחד שלא היו בניו נוהגין כשורה, עמד וכתב נכסיו ליונתן בן עוזיאל, מה עשה יונתן בן עוזיאל, מכר שלישי, והקדיש שלישי, והחזיר לבניו שלישי.

והתבונן עוד רבות בחז"ל הקדושים סוד חלוקת כל דבר לשלש, בבחינת ראש, גויה, בטן, כמ"ש בספ"י.

ועבודת האדם לעלות לשליש העליון, ולא להישאר בשליש האמצעי, וק"ו לא להישאר בשליש תחתון. וזהו מצות מזו-זה כמ"ש (מנחות, לג, ע"א) א"ר זירא אמר רב מתנא אמר שמואל, מצוה להניחה בתחילת שלישי העליון.

וזהו עבודת ט"ו בשבט, שכולו תלוי בשלישי, לדבוק בשליש העליון, בראש, במוחין, ראשו מגיע השמימה.. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מהארכיון של שו"ת

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.295.1245

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

דרושים מתנדבים לשכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829